

Det amerikanske marinekorpset – den nølende arktiske krigeren

Jørn Qviller

Finnmark landforsvar, Forsvaret

Abstract: The United States Marine Corps (USMC), having changed its focus from counter insurgency to conventional warfare against a peer adversary, is in the midst of a comprehensive change of force structure and operating concepts. The pacing threat and main priority is China and the Pacific region. The objective of the new Expeditionary Advanced Base Operations (EABO) concept, developed by the USMC, is to make the force relevant against a peer adversary. That roughly means operating as a stand-in force (SIF) in small units, distributed over a large area, with long-range sensors and long-range weapons. The concept relies on the assumption that the USMC is present in the area of operation before a war breaks out. The concept also relies on the assumption that what works in the Pacific region will work in the Arctic climate, Norwegian geography, and against Russia as an adversary. For the USMC, the situation regarding Norway today has many similarities with the Cold War in the 1980s. The greatest differences from the Cold War era are the focus on China and the Pacific instead of Russia and Norway. The Pacific region is prioritized when it comes to equipment, new units and personnel. To make EABO work requires local adaptation in close cooperation with the Norwegian Armed Forces. Too many factors indicate that the USMC will have difficulties operationalizing the EABO concept in Norway.

Keywords: USA, United States Marine Corps, the Arctic, Norway, Norwegian Armed Forces, concept development, winter warfare, EABO, Force Design 2030

Innledning

USAs militære trusler kommer i dag hovedsakelig fra Kina og Russland, i tillegg til Iran, Nord-Korea og internasjonal terrorisme (The White House, 2022). Det fornyede fokuset på likeverdige, eller «nær-likeverdige»,

Sitering: Qviller, J. (2023). Det amerikanske marinekorpset – den nølende arktiske krigeren. I N. Wegge (Red.), *Sikkerhetspolitikk og militærmakt i Arktis* (Kap. 7, s. 153–174). Cappelen Damm Akademisk. <https://doi.org/10.23865/noasp.183.ch7>
Lisens: CC-BY-NC-ND 4.0

statlige aktører, representerer en betydelig endring etter nærmere 20 år med militære operasjoner i Midtøsten. Som en konsekvens av den skjerpede stormaktsrivaliseringen har samtlige av de amerikanske forsvarsgrenene de siste årene igangsatt ny struktur- og konseptutvikling.

For marinekorpsets del sammenfaller endringene i stor grad med general David H. Bergers overtakelse som kommandør for forsvarsgrenen. I dokumentet *Force Design 2030* peker Berger på Kina som dimensjonerende trussel, og introduserer den nye operasjonskonseptet «Expeditionary Advanced Base Operations» (EABO) (Berger, 2019). *Force Design 2030* representerer startskuddet for en rekke radikale endringer i marinekorpsets styrkestruktur. Sentralt i endringene finner vi en lettere oppsatt organisasjon. Gjennom å skrote tunge kampkjøretøyer som stridsvogner, og i stedet satse mer på lettere rekognoseringsavdelinger og plattformer for langtrekkende presisjonsild, skal evnen til krigføring i omstridte eller «contested» kystområder, til støtte for den amerikanske marinen, bli bedre.

Endringer i marinekorpsets struktur og operasjonskonsept kan ha store konsekvenser for forsvaret av Norge. Dette vil jeg se nærmere på i dette kapitlet, der jeg stiller følgende forskningsspørsmål:

I hvilken grad er marinekorpsets planlagte struktur- og konseptendring, gitt i Force Design 2030, relevant for norske forhold? Vil marinekorpset være i stand til å operasjonalisere det i Norge?

Kapitlet vil besvare det todelte spørsmålet gjennom å først redegjøre for noe av bakgrunnshistorien til marinekorpset, herunder dets forhold til vinterkrigføring. Dette er viktig for å forstå marinekorpset evne til å lykkes under vinterforhold i Norge. Jeg vil deretter se nærmere på hvordan stormaktsrivalisering og trusselen fra Kina, og i den senere tid Russland, har påvirket marinekorpsets tenkning. Det er viktig å vite hvorfor USA og marinekorpset prioriterer som de gjør. Til slutt drøfter jeg implikasjonene dette har for forsvaret av Norge. Metodisk baserer jeg meg på kvalitativ forskning med inngående doktrine- og dokumentstudier, personlig kommunikasjon med sentrale personer i både marinekorpset og i det norske forsvaret, samt sekundærlitteratur i form

av gjennomgang av artikler, rapporter og studier av forsvaret av Norge og marinekorpset.

Marinekorpset og vinterkrigføring – et bakteppe

Marinekorpset har begrenset erfaring fra krig under vinterforhold. Under andre verdenskrig deployerte eksempelvis marinekorpset i perioden 7. juni 1941 til 31. januar 1942 en forsterket brigade¹ til Island for å bidra til sjøkontroll i Atlanterhavet (Clifford, 1970, s. 3–5). Resten av andre verdenskrig kjempet marinekorpset i Stillehavet under tropiske forhold. Under Koreakrigen, i perioden 1950 til 1953, gjorde marinekorpset seg flere dyrekjøpte erfaringer med vinterkrigføring. Særlig kampene i Chosin, fra 26. november til 13. desember 1950, ble skjebnesvangre for mange marineinfanterister, og viste tydelig tegn på at marinekorpset ikke var klar for krigføring under vinterforhold. De ble overrasket av både ekstreme vinterforhold og overveldende kinesiske styrker (Simmons, 2002, s. 3–7). Om lag 2000 marineinfanterister fikk frostskafer som krevde medisinsk behandling, og mange døde av generell nedkjøling (Paton, 2002, s. 336). Marinekorpset innså etter kampene i Chosin at de trengte å bli bedre på vinterkrigføring og at de trengte bedre vinterutstyr. De kjøpte inn vinterspesifikt materiell, etablerte målrettet vintertrening, og opprettet en egen fjell- og vinterskole (Marine Corps Mountain Warfare School, MCMWTC) i Bridgeport, California (Headquarters Marine Corps, 2011, s. 19–23). Etter Koreakrigen avtok fokuset på vinterutdanning til fordel for krigen i Vietnam, noe som igjen førte til store utfordringer da marinekorpset startet opp med øvelser i Norge på slutten av 1970-tallet.

Øvelsen Teamwork i 1976 var en av de første øvelsene marinekorpset deltok på i Norge. Årsaken til at Norge og nordområdene ble interessant, var Sovjetunionens betydelige oppbygging av Nordflåten med havgående krigsskip, langtrekkende missilsystemer og svært kapable ubåter med interkontinentale ballistiske missiler med rekkevidde helt til det amerikanske kontinent fra Barentshavet (West Jr., 1979 s. 20). Den

1 Bestående av 6th Marine Regiment og 5th Defense Battalion.

amerikanske marinen endret sitt maritime konsept til et mer offensivt konsept (Forward Maritime Strategy), for å hindre at Sovjetunionen etablerte et bastionforsvar i Barentshavet og Norskehavet. Det skulle amerikanerne gjøre ved å presse egne flåtestyrker langt nord i Norskehavet. Ved bruk av hangarskipbaserte jagerfly skulle amerikanerne ta ut land-, sjø- og luftmål inne i Sovjetunionen. Island og kysten av Norge skulle blant annet sikres med avdelinger fra marinekorpset (Tamnes & Holtmark, 2014, s. 20). Den såkalte «II Marine Expeditionary Force» eller bare «II MEF»² var en del av dette maritime konseptet (Headquarters Marine Corps, 2011). Marinekorpset var imidlertid ikke forberedt på det raske skiftet etter Vietnamkrigen. De hadde fortsatt vinterutstyr anskaffet på 50-tallet, og hadde i begrenset grad drevet med vintertrening (Headquarters Marine Corps, 2011, s. 97).

Bekymringer for at Sovjetunionen skulle nekte marinekorpset tilgang til Norge i en deployeringsfase førte til etablering av forhåndslagring av materiell i Norge. Det skulle muliggjøre hurtigere overføring av opptil én Marine Expeditionary Brigade (MEB),³ som igjen skulle sikre mottak av påfølgende styrker fra marinekorpset og andre amerikanske og allierte avdelinger (United States Marine Corps, 2009). Denne styrken ble kalt Norwegian Air-Landed Marine Expeditionary Brigade (NALMEB). NALMEB ble en avdeling trent for vinterkrigføring som en landstyrke for å sikre områder i Trøndelag og Ofoten for påfølgende forsterkningsstyrker. Også mer tradisjonelle amfibiske landgangsoperasjoner ble trent i Norge. NALMEB ble avviklet på 1990-tallet, men materiellet ble værende.

2 Marinekorpset har en stående styrke på om lag 180 000 marineinfanterister fordelt på tre Marine Expeditionary Forces (MEF) og en omfattende støttestruktur. En MEF tilsvarende delvis det vi i Hæren vil omtale som et korps. I og III MEF er dedikerte styrker til Stillehavsregionen (United States Indo Pacific Combatant Command). II MEF er ikke dedikert til en spesiell region (*service-retained force*), og har derfor hele verden som mulig innsatsområde. II MEF har tradisjonelt hatt Europa som fokusområde. I tillegg til de tre MEF-ene har marinekorpset reserver organisert i Marine Corps Forces Reserve med hovedkvarter i New Orleans med tilsvarende kapasiteter og størrelse som en MEF.

3 Marinekorpset oppdragsorganiseres normalt i såkalte Marine Air-Ground Task Forces (MAGTF). Det er en organisasjon som alltid inneholder et ledelselement, en bakkestyrke, en luftstyrke og en logistikkstyrke. Denne kan skaleres fra en Special Purpose MAGTF (SPMAGTF) på om lag 200–400 marineinfanterister, eller en Marine Expeditionary Unit (MEU) på om lag 2000, eller en Marine Expeditionary Brigade (MEB) på om lag 15 000, og opp til Marine Expeditionary Force (MEF) på om lag 40 000 marineinfanterister (Headquarters Marine Corps, 2015).

Utover hele 1990-tallet og frem til i dag har det forhåndslagrede materialet til NALMEB blitt brukt for å understøtte marinekorpsets operasjoner over hele verden, og materialet har hele tiden blitt godt vedlikeholdt og oppdatert. I dag er status på lagrene noe uavklart. Lagrene vil bestå, men det er uklart hva marinekorpset vil fylle lagrene med. Det skyldes marinekorpsets pågående strukturendring.

Marinekorpset har historisk lite erfaring med vinterkrigføring og har en lite systematisk tilnærming for å ivareta de erfaringene de har gjort seg under vinterforhold. Det kan forklare marinekorpsets tilnærming til vinterkrigføring i dag, og at de sannsynligvis vil ha en like usystematisk tilnærming til vinterkrigføring i fremtiden.

Marinekorpset og trusselen fra Russland: Et nytt fokus på Norge

Mens Kina gradvis har overtatt hovedfokuset til USAs væpnede styrker, har Russlands aggressive utenrikspolitikk gitt grunn til ny uro. Med Putins annekasjon av Krym i 2014 og senere fullskala angrep på Ukraina vinteren 2022 gikk det med et opp for amerikanske myndigheter at Russland igjen var en reell sikkerhetstrussel. Europa skulle derfor nok en gang bli en viktig arena for avskrekking med amerikanske militære styrker. I 2014 fylte marinekorpset på ny opp forhåndslagrene i Norge (Lamothe, 2014). I 2016 startet de opp med øvelser i Norge igjen ved å delta på øvelsen Cold Response. I 2017 etablerte de en ordning med seks måneders deployering av Marine Rotational Force Europe (MRF-E) til Norge. Først kun til Værnes, og senere i 2018 utvidet til også Indre Troms (Browne, 2018). MRF-E ble tydelig kommunisert fra både norske og amerikanske myndigheter som en ikke-permanent styrke, men som ville skiftes ut hver sjetten måned på grunn av norsk basepolitikk. Marinekorpset fikk store vansker under øvelse Joint Viking 2017 i Finnmark, hvor særlig utilstrekkelig vinterutrustning og manglende vintertrening hemmet evnen til å operere effektivt. Dette førte til medieoppslag som Russland brukte senere i en informasjonsoperasjon mot det økende militære samarbeidet mellom USA og Norge (Tomassen, 2017). Disse utfordringene førte til at marinekorpset måtte gå til hurtiganskaffelse av vinterutstyr.

Det ble besluttet å anskaffe vinterutrustning til 35 000 marineinfanterister (Department of Defense, 2019, s. 17), men status i 2021 var fortsatt store mangler i denne anskaffelsen – som manglende hånd- og hodebekledning, samt undertøy (Cox, 2021). Marinekorpsets fjell- og vinterskole (MCMWTC) økte kapasiteten på vinterutdanning i 2017 for å imøtekomme det økte behovet for vinterkompetanse, men har i 2021 og 2022 sett en nedgang i antallet kurselever.⁴

Marinekorpsets tilstedeværelse i Norge nådde sitt høydepunkt under øvelse Trident Juncture i 2018, med deployering av 24th Marine Expeditionary Unit (24th MEU) og den amerikanske marinens Amphibious Ready Group (ARG) Iwo Jima, bestående av tre fartøy.⁵ Dette kom i tillegg til MRF-E som allerede var stasjonert i Norge (Gale, 2018). Den amerikanske marinen stilte også en hangarskipsgruppe. To fartøy fra ARG Iwo Jima måtte imidlertid returnere til Island på grunn av store skader på ett av fartøyene, samt på materiell og personell om bord (Eckstein, 2018). Det skjedde på grunn av dårlig vær i overfarten mellom Island og Norge, og trolig undervurderte amerikanerne de krevende vinterforholdene. Personell og materiell måtte flys inn fra Island for å kunne delta på øvelsen. Øvelsen for 24th MEU bar for øvrig mer preg av deployeringstrening til Norge enn realistisk feltøvelse i Norge. Både den amerikanske marinen og marinekorpset ble overrasket av de krevende værforholdene under øvelsen.

I 2020 reduserte marinekorpset fotavtrykket i Norge ved å avslutte den rutinebaserte seksmånedersrotasjonen av MRF-E, og beslutte i stedet å satse på en periodevis tilstedeværelse gjennom trening og øving i Norge primært vinterstid sammen med Hæren og Brigade Nord (MARFOREUR/AF, 2022; Rognstrand, 2020). Marinekorpset har ved inngangen av 2023

4 Nedgangen i antall kurselever på MCMWTC i 2021 og 2022 ble uttalt av en instruktør fra MCMWTC under en forelesning på Marine Corps University 13. januar 2022.

5 Den amerikanske marinen har dedikerte amfibiske krigsskip for marinekorpset som er skreddersydd for deres oppdrag. De ligner på små hangarskip, med plass til fly, helikopter, artilleri, landgangsfartøy og opp til 2000 marineinfanterister. Skipene skal raskt kunne forflytte en kampstyrke over hav, og deretter fra hav til land ved bruk av amfibiske kjøretøy, helikopter og landgangsfartøy. Marinen har i dag omtrent 30 slike skip i ulike konfigureringer. Disse skipene er avhengige av å være del av en større marinestyrke som kan sørge for styrkebeskyttelse. I tillegg til kampstyrker og marinefartøy, har også marinekorpset forhåndslagt utstyr, som i Norge, og materiell plassert på frakteskip for å kunne understøtte hurtig deployering og utholdenhet.

mer eller mindre gjenopptatt øvingsmønsteret de hadde på 1980-tallet, og vil i de kommende årene delta på større øvelser i Norge.

Evne under vinterforhold og nytt konsept

Likewise, we are not defined by any particular organizing construct – the Marine Air-Ground Task Force (MAGTF) cannot be our only solution for all crises. Instead, we are defined by our collective character as Marines and by fulfilling our Service roles and functions prescribed by Congress.

—Berger, 2019

Sjefen for marinekorpset, general Berger, har i styringsdokumenter for *Force Design 2030* og konseptdokumenter tydelig prioritert Kina som dimensjonerende trussel og Stillehavet som innsatsområde. Russland nevnes lite, og Arktis nevnes ikke i det hele tatt (Berger, 2019). Det amerikanske marinedepartementet ga i desember 2020 ut en ny maritim strategi, *Advantage at Sea* (Department of the Navy, 2020). Den peker ut Kina som dimensjonerende trussel: «Today roughly 60 percent of Navy forces are in the Indo-Pacific region.» Den vektlegger også marinekorpset som en av de tre maritime forsvarsgrenene (Sea Services) og orienterer marinekorpset som en viktig del av den maritime strategien:

Sweeping transformation of the Marine Corps is generating greater expeditionary combat power with enhanced capabilities for sea control and sea denial. Marine Corps expeditionary forces ashore will support domain awareness, provide forward arming and refueling points, and deny adversaries the use of key maritime terrain. (Department of the Navy, 2020)

Det amerikanske marinedepartementet ga deretter i januar 2021 ut en Arktis-strategi, *A Strategic Blueprint of the Arctic* (Department of the Navy, 2021a). Det er en ambisiøs maritim strategi for å hevde amerikanske interesser i Arktis og for å unngå at Russland, men også Kina, skal få for mye kontroll i dette området (Department of the Navy, 2021a, s. 8).⁶

6 Den amerikanske hæren, luftforsvaret og kystvakten har også utgitt arktiske strategier med høy ambisjon.

Internt i marinekorpset har den arktiske strategien fått lite oppmerksomhet. Det har ikke vært mulig gjennom documentsøk å finne referanser til strategien i gjeldende styringsdokument publisert av marinekorpset etter januar 2021. Det er heller ingen referanser til strategien i fagplanene til de forskjellige skolene ved marinekorpsets universitet (MCU). Det er likevel verdt å merke seg at i det amerikanske forsvarsdepartementets arktiske strategi fra 2019, står det at marinekorpset skal øremerke, utruste og trene to Marine Expeditionary Brigades (MEB) for vinterkrigføring (Department of Defense, 2019, s. 17).⁷ Dette har imidlertid aldri blitt iverksatt. I realiteten er det MRF-E, med støtteelementer (tilsvarer ca. 1000 marineinfanterister), som får slik trening årlig.

Marinekorpset har frem til nå kanskje vært den viktigste og mest konkrete forsterkningen tiltenkt Norge i tilfelle væpnet konflikt eller krig. Endringene de nå er i gang med gjennom *Force Design 2030* vil imidlertid få konsekvenser for forsvaret av Norge. Det er to store endringsprosesser i marinekorpset som skal gå frem mot 2030: konseptutvikling og strukturutvikling. Disse henger tett sammen siden konseptet styrer behovene for materiellinvesteringer og strukturendringer, og testing av nytt materiell og strukturer endrer konseptet for hva som faktisk er mulig. Konsept og struktur skal videreutvikles gjennom en rekke krigsspill, eksperimenter og øvelser frem mot 2030.⁸

Innføring av *Force Design 2030* pågår for fullt. Det innebærer nedleggelse og avvikling av kapasiteter og avdelinger som ikke er relevant for fremtiden, som stridsvogner, kanonartilleri, broleggerkapasitet, militærpoliti og skarpskytteravdelinger. Infanteribataljoner omorganiseres, og tre infanteribataljoner, flere kanonartilleribatterier og åtte helikopterskvadroner er i ferd med å legges ned. Allerede våren 2020 ble flere avdelinger nedlagt i marinekorpset (Harkin, 2020), og stridsvogner ble fjernet fra forhåndslagringen her i Norge (Arstad, 2020). I stedet skal det investeres i mer langtrekkende rakettartilleri (High Mobility Artillery Rocket System, HIMARS), langtrekkende sjømålsmissiler (Navy/Marine

7 To Marine Expeditionary Brigades vil utgjøre ca. 30 000 marineinfanterister inklusiv fly og helikoptre.

8 Marinekorpset utgir årlige oppdateringer på *Force Design 2030* (Berger, 2020a, 2021b, 2022). Her beskrives lærdommene gjort underveis og justeringer i struktur og konsept.

Corps Expeditionary Ship Interdiction System, NEMESIS), ubemannede flyvende (bl.a. MQ-9A Reaper) og sjøgående bevæpnede systemer (Long-Range Unmanned Surface Vessel, LRUSV),⁹ elektroniske krigføringssystemer og forskjellige langtrekkende sensorer (Headquarters Marine Corps, 2020). Det anskaffes materiell som gjør marinekorpset relevant i alle domener (land, luft, sjø, verdensrommet og cyberspace, samt elektromagnetiske spekter og informasjonsmiljøet). Avdelinger omorganiserer og nye strukturelementer er i ferd med å etableres, som Marine Littoral Regiments (Shelbourne, 2022).¹⁰

Expeditionary Advanced Base Operations (EABO) er marinekorpsets overordnede konsept for å støtte den amerikanske marinen i sjønektelse og sjøkontroll.¹¹ Det skal de gjøre gjennom å ha små, men slagkraftige, avdelinger i små fremskutte baser (EAB), som kan operere innenfor motstanders våpenrekkevidde og nektelsesområde (Anti Access / Area Denial, A2/AD).¹² Der skal de etablere eget nektelsesområde med lav signatur, god evne til å forsvare seg og ha evne til å påføre motstanderen tap ved bruk av langtrekkende missilsystemer (Strauss et al., 2022). Det har ført til at marinekorpset har gått bort fra rollen som ordinær landstyrke med evne til å ta og holde lende (Bruøygaard & Qviller, 2021). Marinekorpset innretter seg nå som en maritim styrke, men ikke i den tradisjonelle rollen de hadde under andre verdenskrig, der de gjennomførte landgangsoperasjoner mot befestede strender. Sitatet over av general Berger, om at marinekorpset ikke nødvendigvis må organisere seg som

9 Utviklingen i den amerikanske marine og marinekorpset av ubemannede systemer er svært omfattende og utviklingen går fort, noe som er godt beskrevet i denne planen: *Unmanned Campaign Framework* (Department of the Navy, 2021b).

10 Marine Littoral Regiments (MLR) består av en infanteribataljon med HIMARS og NEMESIS, luftvern bataljon, logistikkbataljon og et regimentshovedkvarter. Den er tiltenkt III MEF og stillehavsregionen. II MEF vil ikke få MLR, men vil få de fleste våpenkapasitetene som NEMESIS. Det er derfor opp til II MEF om de oppdragsorganiserer enheter og kapasiteter i noe som ligner MLR (Berger, 2022, s. 10).

11 Sjønektelse oppnås ved bruk av forskjellige stridsmidler fra alle domener til å nekte motstanderen bevegelsesfrihet i et avgrenset sjøområde. Sjøkontroll oppnås gjennom bruk av forskjellige stridsmidler for å ivareta egen bevegelsesfrihet i et avgrenset sjøområde.

12 A2/AD består av to elementer: *anti access* – det å nekte en militær styrke adgang til et område. *Area denial* – det å nekte bevegelses- og handlefrihet inn i et område. *Anti access* gjøres med langtrekkende missilsystemer, ubåter og fly, støttet av cyberangrep og elektronisk krigføring. *Area denial* gjøres med de samme systemene, men også med bruk av miner, artilleri og konvensjonelle styrker (Department of Defense, 2012, s. 6).

en MAGTF, er radikalt. Det har vært et av marinekorpsets grunnkonsepter siden 1980-tallet, og har historiske røtter helt tilbake til stillehavs-kampanjene under andre verdenskrig. MAGTF-konseptet har vært et fleksibelt oppdragsorganiseringskonsept som har tjent marinekorpset vel og som de har solgt som løsningen for hvordan de skal brukes. Ved alltid å ha elementer av bakkestyrker, egne luftstyrker (kampfly, kamphelikopter, transportfly og transporthelikopter) og logistikk, med et robust ledelselement, har MAGTF vært en selvstendig fellesoperativ, skalerbar og fleksibel kampenhet. MAGTF-konseptet er ikke irrelevant for fremtiden, men nå ønsker marinekorpset å tenke videre (South & Athey, 2019).¹³

EABO-konseptet handler om å sikre maritimt viktig lende som kan hjelpe marinen og resten av det amerikanske forsvaret med målbekjempelse, samt bidra til sjønektelse og sjøkontroll.¹⁴ I Norge betyr det at marinekorpset vil ha fokus langs kysten for å hindre at russiske fartøyer tar seg inn mot land eller kan bevege seg fritt i havet utenfor. De vil derfor operere mer som våre kystjegere enn Hæren, men i en mye større skala. Det skal de gjøre med bruk av langtrekkende sensorer, våpensystemer og ubemannede systemer, samt jagerfly av typen F-35B.¹⁵ Marinekorpset endrer måten de driver logistikk til mer distribuert og lav signatur, og er i ferd med å utdanne den enkelte marineinfanterist til å bli mer allsidig og selvstendig. De ønsker å anskaffe, gjennom den amerikanske marinen, mellom 24 og 35 Light Amphibious Warships (LAW), som er et mindre og mer anvendelig fartøy i kystnære farvann enn dagens amfibiske skip, og som er mindre sårbar mot fiendtlige angrep (O'Rourke, 2022).¹⁶

13 I *Force Design 2030 – Annual Update 2022* er det en merkbar endring i ordbruk tilbake til MAGTF-begrepet sammenlignet med tidligere publikasjoner fra marinekorpset. Dette er sannsynligvis grunnet erfaringer fra eksperimentering og ekstern kommunikasjon med de grupper som er kritisk til utviklingen i marinekorpset (Berger, 2022).

14 EABO er marinekorpsets bidrag for å støtte den amerikanske marines konsepter for Distributed Maritime Operations (DMO) og Littoral Operations in a Contested Environment (LOCE).

15 F-35B er et jagerfly som kan ta av og lande på meget kort rullebane, et såkalt Short Takeoff / Vertical Landing (STOVL) (Dalløkken, 2013).

16 Den amerikanske marinen har ikke vist vilje til å investere i LAW, og prosjektet er kraftig forsinket. LAW er tiltenkt brukt i Stillehavet til støtte for III MEF. Det er derfor tvilsomt at vi vil se disse skipene i norske farvann. Marinekorpset viser nå vilje til å eksperimentere med eksisterende mindre fartøysklasser og lease fartøy (Berger, 2022, s. 19). I Norge kan det være aktuelt å bruke sivile ferger, arbeidsbåter og kystfartøy for å oppnå det samme.

Fordi marinekorpset er fellesoperativt, ved at de har generiske land- og luftstyrker og opererer med marinen, betyr det at samvirke med marinekorpset er en oppgave for hele det norske forsvaret, ikke bare en enkelt forsvarsgren. Sjøforsvaret må samvirke om sjøkontroll og sjønektelse, Luftforsvaret må samvirke om luftromskontroll og målbekjempelse, Heimevernet om territoriale operasjoner og områdekontroll, og Hæren om ildstøtte og teigavklaring. Det er derfor en oppgave for Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) å få til et helhetlig og integrert samvirke med marinekorpset. Det er ikke noe nytt, men har blitt ytterligere forsterket med det nye konseptet. Hæren, som tradisjonelt har vært marinekorpsets primære samvirkepartner, har blitt mindre viktig. Det gjenspeiles ikke i dagens øvings- og treningsmønster, som observert under øvelse Cold Response 2022 og deployering av 22. MEU i 2022.

I 2022 hadde marinekorpset mye tilstedeværelse i Norge (Wellmans, 2022). De innledet med en lang periode med vintertrening før en styrke på ca. 3000 marineinfanterister deltok på øvelsen Cold Response. 11. april ankom 22. MEU Tromsø om bord på ARG Kearsarge. 22. MEU øvde sammen med Brigade Nord på grunnleggende soldatferdigheter og skarpskyting (Trias, 2022). Det var ingen øvingsaktivitet med Sjøforsvaret eller Luftforsvaret. Som i 2018 virket fokuset å være på deployering til Norge og enkel samtrening med Hæren, og ikke øving under realistisk forhold med nytt konsept.

Hvor relevant er EABO-konseptet for Norge? General Berger publiserte en artikkel i 2020 med tittelen «Marines Will Help Fight Submarines». Denne artikkelen var et forsøk fra general Berger å plassere EABO-konseptet i nordområdene og i det såkalte GIUK-gapet (havområdene mellom Grønland, Island, Storbritannia og Norge). Han brukte et eksempel der marinekorpset fra fremskutte baser (EAB) kunne støtte den amerikanske marinen med å bekjempe russiske ubåter og nekte russiske skip adgang til dette område (Berger, 2020). Han lanserte dermed en historisk link fra rollen marinekorpset hadde på Island i 1941 til EABO-konseptet for fremtiden. Han beskrev også marinekorpsets rolle før en mulig krig, for å militært kunne konkurrere med russerne i såkalte gråsoneraktiviteter. Artikkelen har ikke resultert i noe substansielt i marinekorpset, men brukes som en referanse for hva som er mulig i nordområdene.

Da *Tentative Manual* for EABO kom ut i februar 2021 (Headquarters Marine Corps, 2021b), som et foreløpig reglement som beskriver hvordan EABO skal gjøres, var det ingen tegn til general Bergers tanker om å bekjempe ubåter eller EABOs rolle i Norge og Arktis. Selv om *Tentative Manual* skal være generisk hva gjelder motstander og geografi, er det liten tvil om at den tar utgangspunkt i Sør-Kinahavet. EABO hviler på noen grunnleggende, men til dels omstridte forutsetninger, om at hvis konseptet fungerer i Sør-Kinahavet, så fungerer det i resten av verden. Marinekorpset har også som generell kamp-ide at de skal være inne i innsatsområdet før væpnet konflikt starter, for å kunne skjule seg og operere som en innsidestyrke (*Stand-in Force*, SIF).¹⁷ Det må de for ikke å bli nektet adgang av motstanderen i en sårbar deployeringsfase. Det er samme problemstilling som marinekorpset stod overfor på 1980-tallet ved deployering til Norge i en krigssituasjon. For å utbrodere hva en SIF er, publiserte marinekorpset i desember 2021 *A Concept for Stand-in Forces* (Headquarters Marine Corps, 2021a). Der vektlegges tilstedeværelse før krig bryter ut, og alt som må etableres og gjøres av mottiltak mot gråsonaktivitet fra en motstander, som rekognosering, oppklaring, kontraoppklaring (*the recon / counter recon fight*) og samvirke med vertsnasjon. I en artikkel i tidsskriftet *Proceedings* avslutter general Berger (2021a) med at selv om konseptet vektlegger Kina og Stillehavet som innsatsområde, kan dette konseptet fungere godt i områder som Barentshavet: «Well-trained, nimble forces – able to survive and fight effectively inside a contested area – are useful anywhere.» Det er en fortsettelse av en lang debatt i marinekorpset om man skal spesialisere enkelte avdelinger for klimatiske forhold eller ikke. General Berger har valgt å ikke gjøre det.

De ovennevnte forutsetningene er kritiske sårbarheter for marinekorpset ved militær innsats i Norge. Arktisk klima og norsk geografi er svært forskjellig fra Sør-Kinahavet. Materiell som er anskaffet for å kunne fungere i Sør-Kinahavet vil nødvendigvis ikke fungere like godt under vinterforhold (Bruøygaard & Qviller, 2021, s. 207). Å operere ut fra fremskutte baser på øyer utenfor Filippinene og Andøya er svært forskjellig.

17 I Norge har vi valgt å omtale det som innsidestyrke, men marinekorpset begrunner valget av begrepet *Stand-in Force* med at de skal fasilitere for fellesoperative ressurser utenfor fiendens våpenrekkevide, såkalt *Stand-off Forces*.

Med måten marinekorpset tidvis er til stede i Norge i dag, vil de sannsynligvis ikke kunne løse oppgaven som SIF. Permanent tilstedeværelse i Norge med marineinfanterister vil dessuten stride mot norsk basepolitikk. Da er de avhengige av at Forsvaret kan løse denne oppgaven (Qviller et al., 2022). Sjef Hæren har gjentatte ganger uttalt at Hæren og Forsvaret er en innsidestykke for amerikanske militære styrker og NATO.¹⁸ Det er også tydelig beskrevet i Hærens utviklingskonsept som ble publisert i februar 2021 (Forsvaret, 2021). Det fjerner ikke utfordringen marinekorpset vil ha med å deployere til Norge i krise eller krig. Marinekorpset og Forsvaret må sammen utvikle en modifisert versjon av EABO og SIF. Det fordrer tett samvirke for å muliggjøre utveksling av informasjon og bruk av hverandres våpensystemer. Det forutsetter en tett integrasjon av systemer, prosedyrer og informasjonsutveksling, eller interoperabilitet, som det heter i Forsvaret. Det er løsbart, men fordrer vilje på begge sider til å dele teknologi og gradert informasjon som går langt utover dagens nivå, samt realistisk trening og øving (Qviller et al., 2022). Så langt er ikke det tilfelle. Marinekorpset trener på svært grunnleggende nivå i Norge, og primært med Hæren. Skulle dette vært gjort realistisk, ville deployeringer til Norge vært forsøkt nektet av motstanderen. Deler av øvingsområdet hadde allerede vært kontrollert av motstanderen. Luftrom og sjøområder ville vært delvis nektet av motstanderen, og sambandssystemer forsøkt avlyttet og jammet. For å øve realistisk skulle marinekorpset forsøkt å etablere seg i Norge med et slikt fiendebilde, og under vinterforhold. De skulle øvd på å integrere seg med relevante norske og allierte avdelinger, og etablere EAB-er, for å utfordre motstanderens nektelseskapasiteter og støtte Forsvaret og amerikanske fellesoperative styrker. Det er de ikke i stand til å utføre i dag.

Konsekvenser for Forsvaret og Norge

Marinekorpset og EABO løser trolig ikke Norges militærstrategiske utfordring fra Russland i en krise eller krigssituasjon, men de vil med

18 Sjef Hæren, generalmajor Lars Lervik, uttalte dette under Marine Corps University Arctic Security Symposium, Quantico, 3. november 2021.

all sannsynlighet gjøre det mye vanskeligere for russerne å operere langs kysten av Norge. Ukrainernes bekjempelse av russiske marinefartøy i Svartehavet med landbaserte sjømålsmissiler er et godt eksempel på hva marinekorpset kan utrette i fremtiden (Ackerman, 2022). De vil bidra med svært nyttige kapabiliteter som utfyller det Forsvaret, amerikanske fellesoperative ressurser og NATO har. Forsvaret må imidlertid se etter andre samvirkepartnere enn marinekorpset for å løse de landbaserte truslene fra Russland for å ta og holde lende, selv om marinekorpset kan støtte med flere kapasiteter som langtrekkende sensorer, missiler og jagerfly (Bruøygaard & Qviller, 2021, s. 207).

Er marinekorpset i stand til å operasjonalisere EABO-konseptet i stor skala i Norge under vinterforhold? General Berger hevder det:

I believe in my soul that Marines are different. Our identity is firmly rooted in our warrior ethos. This is the force that will always adapt and overcome no matter what the circumstances are. We fight and win in any clime and place. (Berger, 2019)

Marinekorpset trener og øver i Norge jevnlig, og har materiell lagret her. Marinekorpsets fjell-og vinterskole har et godt utvalg av kurs, men relativt få kursplasser sett i forhold til størrelsen. Marinekorpset har investert i nytt vinterutstyr, men har fortsatt store mangler. De trener og øver med relativt små styrker i Norge, og over korte perioder. De har dessuten stor utskifting av personell i sine enheter på årlig basis og sliter med å bevare kompetanse. Tre av fire menige marineinfanterister (laveste gradsnivå) slutter eller får ikke fornyet kontrakt etter endt kontraktperiode (tre år). Kun 25 prosent rekrutteres videre for nye tre år eller annen utdanning i USMC. Det betyr at ca. 36 000 personer må rekrutteres til tjeneste hvert år. I tillegg roterer mye personell mellom avdelinger hver 18. måned. Den operative evnen blir derfor betraktelig redusert med så stor utskifting av personell. Det ønsker marinekorpset å gjøre noe med ved å beholde personell i lengre tid og unngå hyppige personellrotasjoner (Berger, 2021c, s. 7). Disse endringene vil ta tid. De har derfor et problem når det gjelder å beholde kompetanse generelt og vinterkompetanse spesielt. Hvis det blir behov for å deployere hele II MEF på kort tid, vil brorparten ikke ha vintertrening i det hele tatt. EABO-konseptet vil stille økte

krav til vinterkompetanse når de skal operere i små enheter, så skjult som mulig langs kysten av Norge.¹⁹ Arktiske kystområder er kanskje blant de vanskeligste forholdene å operere under for militære avdelinger med kombinasjonen av vann, vind og kulde. Selv rutinerte norske militære avdelinger har utfordringer med å operere under slike forhold. Hverken marinekorpset eller den amerikanske marinen driver utstrakt testing av nye konsepter i Norge eller andre steder i Arktis.²⁰ Det er derfor tvilsomt at marinekorpset vil klare å operasjonalisere EABO i Norge under vinterforhold.

Enkelte offiserer og ansatte i marinekorpset har i de siste årene ytret at marinekorpset bør flytte mer aktivitet til Alaska og øve mer i arktiske områder. Det har sågar vært forslag om å flytte baser og marinekorpsets fjell- og vinterskole til Alaska, samt øke omfanget av trening og øving i Norge.²¹ Det er flere argumenter som underbygger disse ytringene, som økende strategisk betydning av Arktis, det å trene under de mest krevende forholdene gir bedre treningsutbytte, og et behov for bedre plass og utdanningsfasiliteter i marinekorpset. Disse ytringene er få og blir i liten grad seriøst diskutert internt.

Det er mange kritikere til de omfattende endringene som skjer i marinekorpset. For det meste har kritikken gått på marinekorpsets manglende evne til å slåss mot en mekanisert (pansret) mostander og mangel på fleksibilitet til å være relevant i scenarier annet enn væpnet konflikt mot Kina i stillehavsregionen (Cancian, 2020). Den pågående krigen i Ukraina har vært brukt som argument både for og imot hvorvidt EABO og *Force*

19 General Berger fastslår at EABO-konseptet krever mer erfaring blant offiserer, underoffiserer og menige enn hva som er tilfellet i dag (Berger, 2021b, s. 7).

20 II MEF har fått i oppdrag å utvikle oppklarings- og kontraoppklaringskonseptet for marinekorpset. Det er en viktig del av EABO og SIF. I *Annual Report 2022* hevdes det at II MEF har drevet med eksperimentering og øving (Berger, 2022, s. 5). Det hevdes også at styrkene deployert til Norge har drevet eksperimentering og øving av EABO-konseptet. Det er derimot lite i praksis som bekrefter det, men heller at de driver svært grunnleggende trening på soldatferdigheter uten støtte fra den amerikanske marinen.

21 Kaptein Austin A. Miller publiserte en artikkel i tidsskriftet *Proceedings* i november 2021 der han foreslår å legge mer av trening og øving i USMC til Alaska. Han foreslår også å flytte MCMWTC til Alaska for å kunne muliggjøre mer realistisk øving under vinterforhold (Miller, 2021, s. 44–48).

Noel Williams skrev i *War on the Rocks* i august 2021 om å flytte enkelte USMC-enheter til Alaska for mer realistisk trening og for å være bedre posisjonert for sikkerhetstrusler i Arktis (Williams, 2021).

Design 2030 er relevant for fremtidens kriger. Berger har argumentert for at små, lette infanteriavdelinger med panserbekjempelsesvåpen har vært effektive mot stridsvogner og effekten av landbaserte sjømålsmissiler (Kenny, 2022). I det som har blitt kalt «generalsopprøret» har en rekke pensjonerte generaler fra marinekorpset, ledet av generalene Anthony Zinni og Paul Van Riper, imidlertid stilt seg svært kritisk til endringene (Cancian, 2022).²² De er særlig kritiske til manglende fleksibilitet i styrkestrukturen når det gjelder evnen til å drive strid mot en landmakt, og bruker krigen i Ukraina som et eksempel på at marinekorpset vil være svært sårbart i møte med russiske eller kinesiske pansrede avdelinger med mye artilleri. Hva som kommer ut av denne kritikken, samt hvilke langsiktige konklusjoner som dras ut av krigen i Ukraina, er usikkert. Det som er helt sikkert, er at Forsvaret ikke kan belage seg på støtte fra marinekorpset alene. Endringene som finner sted i marinekorpset må endre måten Forsvaret og marinekorpset trener og øver sammen.

Oppsummering og konklusjon

Marinekorpset har et ambivalent forhold til vinter, Norge og Arktis, og har historisk lite erfaring med vinterkrigføring. Anskaffelse av vintermateriell og trening for vinterkrigføring har endret seg basert på operative behov og den geopolitiske situasjonen. Tilstedeværelse i Norge har også endret seg i takt med den geopolitiske situasjonen og amerikanske prioriteringer. Dagens situasjon for marinekorpset har mange likhetstrekk med den kalde krigen på 1980-tallet i forholdet til Norge og Arktis. Marinekorpsets II Marine Expeditionary Force (II MEF) har siden 2017 hatt mer fokus på Europa og Norge, etter nærmere 20 år med oppdrag i Midtøsten. Marinekorpset som helhet har måtte dreie fra opprørsbekjempelse til å kunne håndtere konvensjonelle trusler fra likeverdige motstandere. Forsvarsgrenen er inne i en omfattende endring av styrkestrukturen og operasjonskonsept. Det drives utstrakt eksperimentering og øvingsaktivitet for å utvikle marinekorpsets krigføringsevne sammen med den

²² Van Riper og Zinni mener de taler på vegne av 22 pensjonerte generaler fra marinekorpset som mener at endringene som nå skjer går i feil retning (Webb, 2022).

amerikanske marinen og allierte. Den store forskjellen fra den kalde krigen og i dag, er at det ikke lenger er Russland (Sovjetunionen) som er den dimensjonerende trusselen, men Kina. Det er dessuten Stillehavet som er det primære innsatsområde, ikke Europa og Norge. Prioritering av nytt materiell, nye strukturenheter og personell går også til stillehavsregionen. Eksperimentering, utvikling av konsept og materiellinvesteringer skreddersys for denne regionen. Samtidig opererer marinekorpset like fullt over hele verden som en av USAs primære militære reaksjonsstyrker. Marinekorpset skal være klart til å operere over hele verden under alle klimatiske forhold («Any climate and place», jf. Miller, 2021), til tross for at enhetene primært er stasjonert og opererer i subtropisk klima. Selv om det er enkelte ytringer i marinekorpset om å øke omfanget av vintertrening og ha mer fokus på Arktis, har disse synspunktene hatt lite innvirkning på utviklingen av forsvarsgrenen så langt. General Berger ønsker ikke å spesialisere og øremerke enheter for spesifikke klima, som Arktis.

Marinekorpset sliter med å holde på personellet og beholde kritisk kompetanse, som vinterkompetanse. EABO-konseptet hviler på forutsetningen om at enheter fra marinekorpset er til stede før en krig bryter ut, og at det opererer som en innsidestyrke. Det har ikke marinekorpset planer om i Norge. Det ville uansett ha utfordret norsk basepolitikk. Konseptet hviler også på en forutsetning om at materiell som blir anskaffet for stillehavsregionen vil fungere i arktisk klima, i norsk geografi og mot Russland som motstander. Disse forutsetningene er kritiske sårbarheter for operasjonalisering av EABO-konseptet i Norge og krever lokale tilpasninger i tett samarbeid med hele Forsvaret. Det er derfor mange ting som tyder på at marinekorpset vil kunne ha problemer med å realisere EABO-konseptet i Norge under vinterforhold i dagens situasjon. Til gjengjeld vil imidlertid marinekorpset bringe med seg mange våpen- og sensorsystemer som vil utfylle det Forsvaret og andre NATO-land vil kunne forsterke Norge med i en væpnet konflikt. Marinekorpset vil således fortsatt tilføre Norge betydelig ildkraft og evne til å oppdage fiendtlige mål.

På tross av krigen i Ukraina og den ustabile sikkerhetssituasjonen i Europa i dag, er det på lang sikt klart at amerikanske myndigheter ser Kina som den største militære utfordringen og der marinekorpset vil være

mest relevant. Det vil mest sannsynlig bety at I og III MEF vil fortsette å ha fokus på Stillehavet og Kina, mens II MEF må være forberedt på kriser og krig i resten av verden. Vintertrening og anskaffelse av materiell som egner seg for Norge og Arktis vil derfor fortsette å være en utfordring og lavt prioritert. Marinekorpset vil sannsynligvis fortsette å være en svært viktig forsterkningsstyrke for Norge, og deler av II MEF vil fortsette å være den avdelingen som vil trene for det oppdraget. Marinekorpset må i tiden fremover finne løsninger for å tilpasse besluttet struktur og konsept for norske forhold gjennom realistisk eksperimentering, planlegging, trening og øving sammen med Forsvaret. På grunn av marinekorpsets skiftende prioriteringer og ambivalente forhold til Arktis og Norge er det viktig at Norge og Forsvaret samarbeider bredt, bilateralt og multinasjonalt med ulike nasjoner, samt har egne robuste kapasiteter, slik at vi ikke gjør oss for avhengig av spesifikk støtte fra det amerikanske marinekorpset alene.

Referanser

- Ackerman, E. (2022, 22. mai). A whole age of warfare sank with the Moskva. *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2022/05/ukraine-russia-moskva-military-marine-corps/629930/>
- Arstad, S., (2020, 24. juli). *U.S. Marine Corps kvitter seg med stridsvogner*. Forsvarets Forum. <https://forsvaretsforum.no/usa/us-marine-corps-kvitter-seg-med-stridsvogner/130887>
- Berger, D. H. (2019). *Commandant's planning guidance – 38th Commandant of the Marine Corps*. Headquarter Marine Corps. https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Docs/%2038th%20Commandant%27s%20Planning%20Guidance_2019.pdf?ver=2019-07-16-200152-700
- Berger, D. H. (2020). Marines will help fight submarines. *Proceedings*, 146(11). <https://www.usni.org/magazines/proceedings/2020/november/marines-will-help-fight-submarines>
- Berger, D. H. (2021a). A concept for stand-in forces. *Proceedings*, 147(11). <https://www.usni.org/magazines/proceedings/2021/november/concept-stand-forces>
- Berger, D. H. (2021b, april). *Force design 2030 – annual update 2021*. Headquarters Marine Corps. <https://mca-marines.org/blog/2022/04/20/force-design-2030-annual-update-2021/>

- Berger, D. H. (2021c, november). *Talent management 2030*. Headquarters Marine Corps. https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Users/183/35/4535/Talent%20Management%202030_November%202021.pdf
- Berger, D. H. (2022, mai). *Force design 2030 – annual update*. Headquarters Marine Corps. https://www.marines.mil/Portals/1/Docs/Force_Design_2030_Annual_Update_May_2022.pdf?ver=7ul-eyF6RcSq_gHU2aKYNQ%3D%3D
- Browne, R. (2018, 12. juni). *US to double number of Marines in Norway amid Russia tensions*. CNN. <https://edition.cnn.com/2018/06/12/politics/us-marines-norway-russia-tensions/index.html>
- Bruøygaard, T. & Qviller, J. (2020). Marine Corps Force Design 2030 and implications for allies and partners case Norway. *Journal of Advanced Military Studies*, 11(2), 198–210. <https://muse.jhu.edu/article/796336/pdf>
- Børresen, J., Gjeseth, G. & Tamnes, R. (2004). *Norsk forsvarshistorie: Bd. 5. 1970–2000 – allianseforsvar i endring*. Eide Forlag.
- Cancian, M. F. (2020, 25. mars). *The Marine Corps' radical shift toward China*. Center for Strategic and International Studies. <https://www.csis.org/analysis/marine-corps-radical-shift-toward-china>
- Cancian, M. F. (2022, 18. mai). *On the future of the Marine Corps: Assessing Force Design 2030* [Transkribert panelsamtale]. Center for Strategic and International Studies. <https://www.csis.org/analysis/future-marine-corps-assessing-force-design-2030>
- Clifford, K. J. (1970). *The United States Marines in Iceland, 1941–1942*. United States Marine Corps. <https://www.marines.mil/Portals/1/Publications/The%20United%20States%20Marines%20in%20Iceland,%201941-1942%20%20PCN%2019000412300.pdf>
- Cox, M. (2021, 1. april). *Trigger finger mittens on Marine Corps cold weather 'snivel gear' wish list*. Military.com. <https://www.military.com/daily-news/2021/04/01/trigger-finger-mittens-marine-corps-cold-weather-snivel-gear-wish-list.html>
- Dalløkken, P. E. (2013, 21. mai). F-35 tar av vertikalt. *Teknisk Ukeblad*. <https://www.tu.no/artikler/f-35-tar-av-vertikalt/275238>
- Department of Defense. (2012, 17. januar). *Joint operational access concept. Version 1.0*. https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/JOAC_Jan%202012_Signed.pdf
- Department of Defense. (2019, juni). *Report to Congress – Department of Defense Arctic strategy*. <https://media.defense.gov/2019/Jun/06/2002141657/-1/-1/1/2019-DOD-ARCTIC-STRATEGY.PDF>
- Department of the Navy. (2020). *Advantage at sea – prevailing with integrated all-domain naval power*. <https://media.defense.gov/2020/Dec/17/2002553481/-1/-1/0/TRISERVICESTRATEGY.PDF/TRISERVICESTRATEGY.PDF>

- Department of the Navy (2021a). *A blue Arctic. A strategic blueprint for the Arctic*. <https://media.defense.gov/2021/Jan/05/2002560338/-1/-1/o/ARCTIC%20BLUEPRINT%202021%20FINAL.PDF/ARCTIC%20BLUEPRINT%202021%20FINAL.PDF>
- Department of the Navy. (2021b). *Unmanned campaign framework*. https://www.navy.mil/Portals/1/Strategic/20210315%20Unmanned%20Campaign_Final_LowRes.pdf?ver=LtCZ-BPIWki6vCBTdgtdDMA%3D%3D
- Eckstein, M. (2018, 7. november). *Trident Juncture wraps up after successful amphibious landings – training ashore in Norway*. USNI News. <https://news.usni.org/2018/11/07/trident-juncture-wraps-up-after-several-amphibious-landings-training-ashore>
- Forsvaret. (2021, 8. februar). *Morgendagens Hær. Konsept for utvikling av Hæren*. https://www.forsvaret.no/om-forsvaret/organisasjon/haeren/morgendagens-haer.pdf/_attachment/inline/e14ad896-886e-49f7-a99d-ebfco729a056:0182b3d2c7fcc6459eef5510b2fo46e2dfd367b/Morgendagens%20haer.pdf
- Gale, M. (2018, 13. november). *Mission complete: 24th MEU exercise amphibious capabilities during Trident Juncture 18*. Marine News. <https://www.marines.mil/News/News-Display/Article/1688670/mission-complete-24th-meu-exercises-amphibious-capabilities-during-trident-junc/>
- Harkins, G. (2020, 6. juli). *Four Marine units case their colors as sweeping reorganization takes effect*. Task and Purpose. <https://taskandpurpose.com/news/marine-corps-units-deactivate-force-restructure>
- Headquarters Marine Corps. (2011). *The U.S. Marine Corps Mountain Warfare Training Center 1951–2001*. United States Marine Corps.
- Headquarters Marine Corps. (2015). *MCRP 1-10.1. Organization of the United States Marine Corps*. <https://www.marines.mil/Portals/1/Publications/MCRP%201-10.1.pdf?ver=2020-07-29-084128-323>
- Headquarters Marine Corps. (2020, mars). *Force Design 2030*. <https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Docs/CMC38%20Force%20Design%202030%20Report%20Phase%20I%20and%20II.pdf?ver=2020-03-26-121328-460>
- Headquarters Marine Corps. (2021a, desember). *A concept for stand-in forces*. https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Users/183/35/4535/211201_A%20Concept%20for%20Stand-In%20Forces.pdf?ver=MFOzu2hs_IWHZlsOAKfZsQ%3D%3D
- Headquarters Marine Corps. (2021b). *Tentative manual for expeditionary advanced base operations*. <https://www.mcwl.marines.mil/TMEABO/>
- Kenny, C. M. (2022, 10. mai). *Marines are learning from the Ukraine conflict—but are wary of adjusting force design based on it*. Defense One. <https://www.defenseone.com/threats/2022/05/marines-are-learning-ukraine-conflict-are-wary-adjusting-force-design-based-it/366743/>

- Lamothe, D. (2014, 13. august). *Pentagon increasing its arsenal of weapons in Norway's caves*. Atlantic Council. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/natosource/pentagon-increasing-its-arsenal-of-weapons-in-norway-s-caves/>
- Miller, A. A. (2021). Train the force for any clime and place. *Proceedings*, 147(11). <https://www.usni.org/magazines/proceedings/2021/november/train-force-any-clime-and-place>
- O'Rourke, R. (2022). *Navy Light Amphibious Warship (LAW) program. Background and issues for Congress*. Congressional Research Service. <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R46374/39>
- Paton, B. C. (2002). *Medical aspects of harsh environment* (Bd. 1). Office of The Surgeon General Department of the Army.
- Qviller, J., Rusten, S., Vedul, A. & Lamptey, K. (2022, 1. juni). *Stand-in force and integrated deterrence – the USMC and the Norwegian armed forces*. Stratagem. <https://www.stratagem.no/stand-in-forces/>
- Rognstrand, A. (2020, 23. juli). *Fra 650 til rundt 20 US Marines i Norge mellom øvelser*. Forsvarets Forum. <https://forsvaretsforum.no/alliert-trening-usa/fra-650-til-rundt-20-us-marines-i-norge-mellom-ovelser/130751>
- Shelbourne, M. (2022, 4. mars). *Marines stand up First Marine Littoral Regiment*. USNI News. <https://news.usni.org/2022/03/04/marines-stand-up-first-marine-littoral-regiment>
- Simmons, E. H. (2002). *Frozen Chosin: U.S. Marines at the Changjin Reservoir*. U.S. Marine Corps Historical Center.
- South, T. & Athey, P. (2019, 30. oktober). *The MAGTF is no longer sacred: The Marine Corps is looking at other ways to fight*. Marine Corps Times. <https://www.marinecorpstimes.com/news/your-marine-corps/2019/10/30/the-magtf-is-no-longer-sacred-the-marine-corps-is-looking-at-other-ways-to-fight/>
- Strauss, L., Gordinier, R. & Byrne, M. (2022). U.S. Marines and NATO's northern flank. *Arctic Review on Law and Politics*, 13, 72–93. <https://arcticreview.no/index.php/arctic/article/view/3381/6326>
- Tamnes, R. & Holtsmark, S. G. (2014). *The geopolitics of the Arctic in historical perspective*. Routledge.
- Tomassen, J. H. (2017, 21. mai). *Sjokkmøte med Finnmark for amerikanske marinesoldater*. NRK Troms og Finnmark. <https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/sjokkmote-med-finnmark-for-amerikanske-marinesoldater-1.13525600>
- Trias, J. (2022, 6. mai). *Kearsarge ARG-22 MEU concludes training in Norway*. <https://www.navy.mil/Press-Office/News-Stories/Article/3022497/kearsarge-arg-22-meu-concludes-training-in-norway/>
- United States Marine Corps. (2009). *Prepositioning programs handbook* (2. utg.). <https://www.marines.mil/Portals/1/Publications/Prepositioning%20Programs%20Handbook%202d%20Edition.pdf>

- Webb, J. (2022, 25. mars). Momentous changes in the U.S. Marine Corps' force organization deserves debate. *Wall Street Journal*. <https://uscode.house.gov/view.xhtml?req=granuleid:USC-prelim-title10-section8063&num=o&edition=prelim>
- Wellmans, P. W. (2022, 14. mars). *US sends sizable contingent to Norway for giant NATO exercise in region rattled by Russia*. Stars and Stripes. <https://www.stripes.com/theaters/europe/2022-03-14/norway-cold-response-military-exercise-nato-us-marines-5338744.html>
- West Jr., F. J. (1979). *U.S. naval forces and the northern flank of NATO*. US Naval War College Review.
- White House. (2022). *National security strategy of the United States of America*. <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
- Williams, N. (2021, 17. august). *Send the Marines to Alaska*. War on the Rocks. <https://warontherocks.com/2021/08/send-the-marines-to-alaska/>